

## Bakgrunn

Regional plan for klima, energi og miljø skal peke ut den langsiktige retningen for samfunnsutviklingen i Innlandet, slik at Innlandet blir bedre rustet til å møte utfordringene innen klima, energi og miljø. For de tre områdene klima, energi og miljø er det utarbeidet et hovedmål med tre tilhørende delmål. Videre er det valgt ut seks satsingsområder som anses som spesielt relevante: Innovasjon og næringsutvikling for grønn omstilling i Innlandet, arealbruk, redusere klimagassutslipp, klimatilpasning, natur- og kulturmiljø og naturmangfold, og omstilling til – og bruk av fornybar energi.

## Gudbrandsdal Energi Holding (GEH) sine kommentarer

### Vindkraft

Dilemmaet «klima mot naturvern» blir tidlig trukket frem i rapporten. Verden står i en klimakrise og en naturkrise. Utbygging av fornybar energi er en viktig del av løsningen på klimakrisen, men kan bety negative konsekvenser for naturen.

Første delmål i planen knyttet til klima er at «Innlandet har redusert direkte klimagassutslipp med 55% i forhold til utslippene i 1990». Når det gjelder energi er andre delmål at «energiproduksjonen har økt, og fornybarandelen er minst 80% av Innlandets samlede energiforbruk». Angående miljø er første delmål at «utviklingen i Innlandet foregår med minst mulig nedbygging, fragmentering og ødelegging av natur- og jordbruksområder og kulturmiljø».

At det i planen legges stor vekt på å ivareta naturen er positivt og selvsagt noe GEH støtter. Samtidig ønsker vi å understreke at for å bygge ut fornybar energi er påvirkning på natur ikke til å unngå. Dermed handler det om, som det står i delmål tre knyttet til miljø, å sørge for minst mulig naturødeleggelse ved bygging av nødvendig kraftproduksjon.

Når det gjelder rapportens holdning til vindkraft reagerer vi på det som ser ut til å være negative og avvisende holdninger til denne typen kraftproduksjon. Det henvises til NVE som sier at ved en satsning på blant annet vindkraft «må en være oppmerksom på utfordringer for den totale kraftproduksjonen i deler av året». Videre står det at utbygging av vindkraft i Innlandet anses å være begrenset, siden områder med de beste vindforholdene kan komme i konflikt med andre interesser. Det står også at utbyggingen av vindkraft legger beslag på store naturarealer, at den er væravhengig og at kraften som produseres fra vindkraft ikke kan lagres. Vi oppfatter at rapporten kun fokuserer på de negative sidene ved vindkraft. De positive sidene ved vindkraft kommer ikke frem.

Det er liten tvil om at vindkraft har vært et konfliktfullt tema de siste årene. Likevel, med strømpriskrisen, har holdningene til vindkraft begynt å bli mer positive. [I følge innsikts- og analysebyrået Opinion](#) var 46% av nordmenn i oktober 2022 enige i at Norge bør bygge ut mer vindkraft på land, mot 37% i februar 2022.

Etter en stans i konsesjonsbehandlingen av vindkraft på land i 2019, ble det i løpet av 2021 og 2022 åpnet for behandling av nye vindkraftprosjekt. [En forutsetning for at NVE skal behandle konsesjon om nye vindkraftprosjekter](#) er at vertskommunen samtykker til det. Dette er et viktig steg i riktig retning, da lokal aksept for vindkraftprosjekter er en viktig forutsetning for suksessfull utbygging. I

tillegg har NVE og miljødirektoratet utarbeidet nye og grundige kunnskapsgrunnlag om miljøverdier, som er et godt utgangspunkt for å utvikle de beste og minst konfliktfylte vindkraftprosjektene.

[Fornybar Norge er klare på at vindkraft på land er viktig for å dekke det økende strømbehovet i Norge](#). De sier at vannkraft og vindkraft er en perfekt match. For å bygge ut mer vindkraft legger de frem tre viktige forutsetninger: utbygging må ta bedre hensyn til natur og miljø, konsesjonsprosessene må være stabile og forutsigbare, og at en større andel av verdiskapningen må tilfalle kommunene der anleggene lokaliseres. Dette er punkter Innlandet bør ta med seg.

Regjeringen har en [«spørsmål og svar»-side](#) om vindkraft på land. Der sier de at vindkraft er den fornybare energikilden som har det klart største potensiale og den laveste utbyggingskostnaden. Vindkraft er altså den rimeligste måten å bygge ut ny fornybar energi på i Norge, og bør tas i betraktning av Innlandet fylkeskommune når det skal tilrettelegges for ny fornybar kraftproduksjon i fylket.

Oppsummert mener vi at på grunnlag av fremlagte argumenter, som

- økt fokus på natur og miljø i konsesjonsprosesser;
- sterkere fokus på lokal forankring i form av samtykke fra kommunene før en konsesjonssøknad settes i gang og at en større del av verdiskapningen må tilfalle kommunen;
- det faktum at vindkraft er den mest lønnsomme fornybare energikilden å bygge ut;
- Fornybar Norge er klare på at vindkraft på land er viktig for å dekke det kommende strømbehovet;

at Innlandet Fylkeskommune bør stille seg mer åpne for vindkraft i Innlandet. Ettersom planen er tydelig på at vi trenger mer fornybar kraftproduksjon i Innlandet, er det viktig at vindkraft i det minste blir vurdert seriøst som en aktuell produksjonskilde.

### Økt produksjon av fornybar energi

Det står flere plasser i rapporten at det skal bygges ny fornybar energi i Innlandet, men i handlingsprogrammet i slutten av rapporten er det kun én «strategi», nr. 6.4, som handler om å øke produksjonen av lokal fornybar energi. Det eneste tilhørende tiltaket er å «vurdere behovet for revidering av Regionale føringer for behandling av vindkraftsaker i Hedmark». Når det gjelder energieffektivisering er det derimot beskrevet flere tiltak. Energieffektivisering er viktig, men for å nå klimamålene som Norge har forpliktet seg til må det bygges ut mer fornybar energi.

Energikommisjonenes rapport [«Mer av alt – raskere»](#) sier at Norge frem mot 2030 bør ha et mål om 40 TWh ny produksjon fra vannkraft, vindkraft, havvind og solkraft, og et mål om 20 TWh energieffektivisering. Dette understreker at kun fokus på energieffektivisering ikke er i nærheten av tilstrekkelig. Vi mener at Innlandet må ha en offensiv energipolitikk og ta sin del av ansvaret for at Norge skal nå sine klimaforpliktelser.

Utbygging av ny fornybar energi kan, som vi har vært inne på før, bety negative konsekvenser for naturen. Men for at Norge skal nå sine klimaforpliktelser er det altså slik at noe natur er nødt til å vike for klima. Hensynet til natur kan ikke alltid vektes tyngre enn behovet for ny fornybar energi. Det er oppgaven til energiselskaper og utbyggere å finne de mest egnende plassene for utbygging av fornybar energi slik negative konsekvenser for naturen blir minst mulig. Konsesjonsprosessen er med for å sikre at bl.a. natur- og miljøhensyn blir ivaretatt.

Rapporten har negative holdninger til vindkraft og sier at vannkraftpotensialet i Innlandet i stor grad er bygget ut. Vi stiller da spørsmålstegn ved hvordan Innlandet tenker å bidra tilstrekkelig til at Norge når sine klimaforpliktelser. Rapporten er mer positiv til solkraft og energieffektivisering, men vi mener det ikke er nok. Vi mener at det er potensiale for utbygging av både vann-, vind- og solkraft i Innlandet, og at forholdene ligger godt til rette for at Innlandet kan ta sin del av ansvaret for at Norge skal nå sine klimamål.

#### Avsluttende kommentarer

Av planen fremgår det et mål om at minst 80% av Innlandets samlede energiforbruk skal være fornybar. Vi mener dette målet bør være opp mot 100%. I tillegg er målsetningen om «økt energiproduksjon» vag. Det ville vært bedre med et konkret mål for hvor mye ny fornybar kraftproduksjon som bør bygges ut i Innlandet.

Vinstra, 08.03.23

Per Oluf Solbraa  
Konsernsjef